

Μονάδα Νομικής
Κλινικής,
Πανεπιστήμιο
Λευκωσίας,
Λεωφόρος
Μακεδονίτισσας 46,
Λευκωσία - 1700,
Κύπρος.

Τηλ. +357 22 841759
Φαξ: +357 22 352059
Email:
stylianou.an@unic.ac.cy

lawclinic@unic.ac.cy

Ημ. Αναφ.

Υμ. Αναφ.

Ημερομ. 15/04/2013

ΘΕΜΑ: Πρόταση Νόμου σε σχέση με την Ελευθερία Πρόσβασης του Κοινού σε Πληροφορίες – Τροποποιήσεις

Ο Περί Ελεύθερης Πρόσβασης του Κοινού σε Πληροφορίες Νόμος

Προοίμιο

1. Συνοπτικός Τίτλος

Ο παρόν νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ελεύθερης Πρόσβασης του Κοινού σε πληροφορίες.

Μέρος Ι: Εισαγωγικές Διατάξεις

2. Ερμηνεία

Στον παρόντα Νόμο, εκτός εάν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια:

«αιτητής» σημαίνει το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ζητά πληροφορίες από δημόσια αρχή.

«δημόσια αρχή» περιλαμβάνει:

(α) κάθε κυβερνητική ή άλλη δημόσια διοικητική υπηρεσία, συμπεριλαμβανομένων των δήμων, των κοινοτήτων, των οργανισμών δημόσιας ωφέλειας και των οργανισμών δημοσίου δικαίου, καθώς και των δημοσίων συμβουλευτικών φορέων, σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο,

(β) οποιοδήποτε πρόσωπο ή υπηρεσία που εκτελεί δημόσια διοικητικά καθήκοντα δυνάμει νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων ειδικών αρμοδιοτήτων, δραστηριοτήτων ή υπηρεσιών,

(γ) οποιοδήποτε πρόσωπο ή υπηρεσία ασκεί καθήκοντα ή αρμοδιότητες δημόσιας αρχής, ή παρέχει δημόσιες υπηρεσίες, υπό τον έλεγχο φορέα ή προσώπου που εμπίπτει στις παραγράφους (α) και (β).

«δημόσια αρχεία» σημαίνει κάθε αρχείο που κρατείται από δημόσια αρχή και αποτελείται από έγγραφα όπως αυτά ορίζονται στον παρόντα νόμο.

«έγγραφο» σημαίνει κάθε περιεχόμενο εγγράφου ή τμήματος του, ανεξάρτητα από το αν είναι αποτυπωμένο σε χαρτί ή αποθηκευμένο σε ηλεκτρονική μορφή ή σε ηχητική ή οπτική ή οπτικοακουστική μορφή.

«Επίτροπος Ελευθερίας της Πληροφόρησης» σημαίνει τον Επίτροπο που διορίζεται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 11 του παρόντος νόμου.

«κοινό» σημαίνει ένα ή περισσότερα πρόσωπα καθώς και τις ενώσεις, οργανώσεις, συνδέσμους, σωματεία ή οποιαδήποτε άλλα νομικά πρόσωπα.

«ομάδα Ειδικών» τριμελής επιτροπή που συστήνεται με τις πρόνοιες του παρόντος νόμου, από τον Επίτροπο Πληροφόρησης.

Μέρος II: Ειδικές Διατάξεις

3. Δικαίωμα Πρόσβασης σε δημόσια αρχεία

Κάθε νομικό και φυσικό πρόσωπο έχει δικαίωμα απρόσκοπτης πρόσβασης σε δημόσια αρχεία που κρατούνται από τις δημόσιες αρχές.

Νοείται ότι όλα τα αρχεία που κρατούνται από κάθε δημόσια αρχή τεκμαίρεται ότι είναι δημόσια και δημοσιοποιούνται, εκτός αν εμπίπτουν κάτω από τις εξαιρέσεις του παρόντος νόμου.

Νοείται ότι κάθε δημόσια αρχή δημιουργεί ιστοσελίδα, όπου αναρτώνται όλα τα δημόσια έγγραφά της σε εύκολα προσβάσιμη μορφή, συμπεριλαμβανομένων, αλλά όχι μόνο, του προϋπολογισμού της και δημοσίων συμβολαίων.

4. Ενημέρωση του κοινού

Το κοινό ενημερώνεται δεόντως σχετικά με τα δικαιώματά του και τις πρόνοιες του παρόντος νόμου, από τον Επίτροπο και την Ομάδα Ειδικών καθώς επίσης παρέχεται σε αυτό η κατάλληλη καθοδήγηση και πληροφορίες για την υποβολή αίτησής του.

Νοείται ότι η ενημέρωση γίνεται στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, με την παροχή καθοδηγητικών πληροφοριών προς τον σκοπό αυτό.

5. Επιμόρφωση δημόσιων αξιωματούχων

Τουλάχιστον ένας δημόσιος αξιωματούχος σε κάθε δημόσια αρχή, πρέπει να επιμορφωθεί με βάση τις πρόνοιες του παρόντος νόμου, ώστε να είναι σε θέση να εφαρμόσει τις πρόνοιες αυτού, να ανταποκριθεί στις αιτήσεις του κοινού και να παρέχει την δέουσα βοήθεια στο κοινό κατά την υποβολή της αίτησής του.

6. Αίτηση για πρόσβασης σε πληροφορίες

(1) Η αίτηση υποβάλλεται στην δημόσια αρχή, και δύναται να γίνεται με ένα από τους ακόλουθους τρόπους:

(α) Ιδιοχείρως,

(β) Ταχυδρομικώς,

(γ) Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο,

(δ) Με τηλεομοιότυπο,

(ε) Ηλεκτρονική φόρμα ή άλλο ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής.

Νοείται ότι, ο αιτητής πρέπει να παρέχει επαρκή περιγραφή των πληροφοριών ή/και εγγράφων που αιτείται. Σε περίπτωση ασάφειας, η Δημόσια Αρχή πρέπει να επικοινωνήσει και να ζητήσει από τον αιτητή να διευκρινίσει τις πληροφορίες ή/και έγγραφα που αιτείται πρόσβαση.

Νοείται ότι η δημόσια αρχή δύναται να αρνηθεί πρόσβαση σε δημόσια αρχεία αν οι αιτούμενες πληροφορίες εμπίπτουν κάτω από τις εξαιρέσεις του παρόντος νόμου ή/ και άλλως πως όπως αυτές οριοθετούνται από το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Νοείται ότι σε περίπτωση που το αίτημα περιέχει ασάφειες, ο λήπτης του αιτήματος υποχρεούται να ζητήσει από τον αιτητή να κάνει το αίτημα του σαφέστερο.

(2) Οι αιτούντες την πρόσβαση σε αρχεία που κρατούνται από δημόσια αρχή δεν υποχρεούνται να δώσουν λόγο που ζητούν την πρόσβαση σε αυτά, εκτός σε περιπτώσεις όπου οι πληροφορίες δύναται να εμπίπτουν στις εξαιρέσεις του παρόντος νόμου.

(3) Απάντηση στην αίτηση πρέπει να δίνεται το αργότερο εντός ενός μήνα και σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο χρόνος αυτός μπορεί να παρατείνεται σε δύο μήνες, μετά από σχετική ενημέρωση του αιτητή για τον λόγο ή λόγους της παράτασης αυτής.

Νοείται ότι βεβαίωση λήψης της αίτησης αποστέλλεται στον αιτητή εντός πέντε εργάσιμων ημερών.

(4) Αν η αίτηση δεν υποβάλλεται στην αρμόδια δημόσια αρχή, τότε παραπέμπεται εντός πέντε εργάσιμων ημερών στην αρμόδια δημόσια αρχή. Ο χρόνος απάντησης της αίτησης ξεκίνα να μετρά από την μέρα παραλαβής της αίτησης από την αρμόδια δημόσια αρχή.

Νοείται ότι ο αιτητής ενημερώνεται για την παραπομπή της αίτησής του στην αρμόδια δημόσια αρχή.

7. Απόρριψη αίτησης

(1) Σε περίπτωση άρνησης πρόσβασης σε δημόσια αρχεία, η δημόσια αρχή πρέπει να ανακοινώνει γραπτώς, στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, τον λόγο ή λόγους άρνησης πρόσβασης και μετά από αίτημα του αιτητή δίνεται λεπτομερής γραπτή αιτιολόγηση, εντός δέκα εργάσιμων ημερών.

(2) Σε περίπτωση που μέρος του έγγραφου εμπίπτει στις εξαιρέσεις του παρόντος νόμου, τότε αφού αφαιρεθούν τα σχετικά αποσπάσματα, αυτό αποστέλλεται στον αιτητή.

8. Εξαιρέσεις

(1) Δημόσια Αρχή μπορεί να απορρίψει την αίτηση για πρόσβαση σε πληροφορίες όταν η δημοσιοποίηση τους θα επηρεάσει αρνητικά:

- (α) τη Δημόσια ασφάλεια,
- (β) τις διεθνείς σχέσεις της Δημοκρατίας,
- (γ) την εθνική άμυνα.

(δ) την λειτουργία της δικαιοσύνης, το δικαίωμα κάθε προσώπου σε δίκαιη δίκη ή τη δυνατότητα μιας δημόσιας αρχής να διεξαγάγει έρευνα ποινικού ή πειθαρχικού χαρακτήρα.

(ε) τον εμπιστευτικό χαρακτήρα εμπορικών ή βιομηχανικών πληροφοριών όταν η νομοθεσία της Δημοκρατίας ή η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας προβλέπει αυτόν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα προκειμένου να προστατευθεί θεμιτό οικονομικό συμφέρον, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου συμφέροντος, για την τήρηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα των στατιστικών στοιχείων και του φορολογικού απορρήτου.

(στ) τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και διασφάλιση του απορρήτου της επικοινωνίας.

(ζ) τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των προσωπικών δεδομένων ή αρχείων που αφορούν φυσικό πρόσωπο το οποίο δεν έχει συναινέσει στη δημοσιοποίηση των πληροφοριών, εφόσον προβλέπεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας με βάση τον περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμο.

(2) Κατά την επίκληση των εξαιρέσεων του παρόντος νόμου, εφαρμογή εκάστης εξαίρεσης θα πρέπει να αντισταθμιστεί με το δημόσιο συμφέρον στην πρόσβαση στις αιτούμενες πληροφορίες ή/ και αρχεία.

9. Διακρίσεις

Κανένας όρος που επιβάλλεται με βάση τον παρόντα νόμο δε δύναται να επιφέρει διακρίσεις μεταξύ αιτητών, σύμφωνα με την αρχή της ισότητας όλων ενώπιον του νόμου.

Μέρος III: Ομάδα Ειδικών και Επιτροπος Πρόσβασης σε Πληροφορίες

10. Ομάδα Ειδικών

(1) Ομάδα ειδικών διορίζεται με στόχο την αρωγή στην εφαρμογή του παρόντος νόμου, η οποία στελεχώνεται από τριμελή επιτροπή, αποτελούμενη από μέλη, διορισμένα από τον Επίτροπο Πρόσβασης σε Πληροφορίες.

- (2) Τα ονόματα της Ομάδας Ειδικών δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.
- (3) Τα προσόντα που πρέπει να κατέχουν τα άτομα της Ομάδας Ειδικών καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

11. Επίτροπος Πρόσβασης σε Πληροφορίες

- (1) Διορίζεται Επίτροπος Πρόσβασης σε Πληροφορίες, ο οποίος θα έχει την εποπτεία εφαρμογής του παρόντος νόμου και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την ελευθερία του κοινού στην πρόσβαση σε πληροφορίες που κρατούνται από τις δημόσιες αρχές και θα ασκεί τις αρμοδιότητές που του παραχωρούνται από τον παρόντα νόμο ή από άλλους κατά καιρό νόμους ή Κανονισμούς.
- (2) Ο διορισμός του Επιτρόπου γίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.
- (3) Διορίζεται πρόσωπο ως Επίτροπος που κατέχει ή κατείχε τα προσόντα διορισμού δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου.
- (4) Ο Επίτροπος κατά την διάρκεια της θητείας του μπορεί να απολυθεί λόγω πνευματικής ή σωματικής αναπηρίας ή λόγω σοβαρού παραπτώματος, που τον καθιστά ανίκανο να εκπληρώσει πλήρως τα καθήκοντα του.

12. Θητεία

Η Θητεία του Επιτρόπου είναι για τέσσερα χρόνια και μπορεί να ανανεωθεί για ακόμα μια θητεία.

13. Υποχρεώσεις και Καθήκοντα

- (1) Κατά την άσκηση των καθηκόντων του ο Επίτροπος ακολουθεί τον νόμο και κράτα πλήρη εχεμύθεια.
- (2) Ο Επίτροπος δύναται να:
- (α) Δημοσιοποιήσει οδηγίες όσον αφορά την ενιαία εφαρμογή του δικαιώματος πρόσβασης σε πληροφορίες που κρατούνται από δημόσιες αρχές.
 - (β) Εποπτεύει το έργο της Ομάδας Ειδικών που διορίζεται και απευθύνει σε αυτήν συστάσεις.
 - (γ) Να καταγγέλλει τυχόν παραβιάσεις των διατάξεων του παρόντος νόμου.
 - (δ) Είναι αρωγός του κοινού σε περίπτωση παραβίασης των προνοιών του παρόντος νόμου και μπορεί να διατάσσει έρευνα από την Ομάδα Ειδικών.
 - (ε) Διεξάγει έρευνες για την εφαρμογή του παρόντος νόμου και να κάνει εισηγήσεις για την βελτίωση και καλύτερη εφαρμογή του νόμου.
 - (στ) Συντάσσει και δημοσιοποιεί στο τέλος κάθε χρόνου έκθεση σχετικά με την εκτέλεση της αποστολής του, καθώς επίσης παρατηρήσεις και εισηγήσεις. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και αντίγραφο αποστέλλεται στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων.
 - (ζ) Να εξετάζει παράπονα που γίνονται από φυσικό ή νομικό πρόσωπο, σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος νόμου και να υποβάλλει εισηγήσεις ή συστάσεις στην αρμόδια αρχή.

- (η) Κάθε μήνα ο Επίτροπος υποβάλλει στο Υπουργικό Συμβούλιο και αναρτά στο διαδικτυακό χώρο του γραφείου του Επιτρόπου, συνοπτική αναφορά για κάθε έκθεση που αφορά σε έρευνα που έχει διεξαχθεί.
- (θ) Τηρεί μητρώο παραπόνων

14. Κυρώσεις

- (1) Ο Επίτροπος Πρόσβασης σε Πληροφορίες μπορεί να προειδοποιήσει την αρμόδια αρχή όπως άρει την άρνηση πρόσβασης στις πληροφορίες προς αιτητή, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο και συνάδει με τις πρόνοιες του παρόντος νόμου.

Μέρος IV: Τελικές Διατάξεις

15. Τέλη

- (1) Ο αιτητής δύναται να επιθεωρήσει τα πρωτότυπα έγγραφα ή να πάρει αντίγραφο των εγγράφων που αιτείται ή να του σταλούν σε ηλεκτρονική μορφή, όπου αυτό είναι δυνατόν. Σε περίπτωση επιθεώρησης εγγράφων ή αποστολής σε ηλεκτρονική μορφή δεν θα υπάρχει καμία χρέωση, σε περίπτωση που γίνονται αντίγραφα, θα υπάρχει εύλογη χρέωση.

Νοείται ότι τα τέλη αυτά δεν πρέπει να υπερβαίνουν το λογικό κόστος παροχής των πληροφοριών.

- (2) Πίνακες τελών δημοσιοποιούνται μέσα σε έξι μήνες από την μέρα έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου.

16. Κανονισμοί

Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδώσει Κανονισμούς για την καλύτερη εφαρμογή του παρόντος νόμου.

17. Ιεραρχική Προσφυγή

- (1) Οποιοδήποτε πρόσωπο θεωρεί ότι το αίτημα του απορρίφθηκε αδικαιολόγητα ή απαντήθηκε ανεπαρκώς, δύναται να προσφύγει στον Επίτροπο για τον έλεγχο εφαρμογής του παρόντος νόμου, εντός δώδεκα μηνών από την μέρα που λαμβάνει την αρνητική απάντηση.
- (2) Προσφυγή στον Επίτροπο Πρόσβασης σε Πληροφορίες πρέπει να εκτελείται το ταχύτερο δυνατόν ή το αργότερο εντός εβδομήντα πέντε ημερών από την μέρα υποβολής του αιτήματος στον Επίτροπο.

18. Προσφυγή στο Δικαστήριο

Αιτητής μετά από άρνηση πρόσβασης σε δημόσια αρχεία, έχει δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 146 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

19. Έναρξη Ισχύος του Νόμου

Ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ από την μέρα που δημοσιοποιείται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Νοείται ότι κάθε νόμος αντίθετος προς τις πρόνοιες του παρόντος νόμου τροποποιείται κατά τρόπο που να είναι συμβατός με τις πρόνοιες του παρόντος νόμου.